

Přístupnost není samozřejmostí a problémy nadále přetrvávají, shodli se členové poradního orgánu ombudsmana

28.3.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

„Přístupnost nesouvisí pouze s fyzickým prostředím, ale také s možností dostat se k informacím, vzdělání, službám nebo zaměstnání. V dnešní době se nejedná o nic samozřejmého a týká se to každého z nás. Je to také jeden z prostředků pro zajištění rovnosti příležitostí pro všechny lidi. Abychom dosáhli co největší přístupnosti, musíme spolupracovat, pojmenovávat problémy a hledat společně řešení,“ uvedl zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Přístupnost je setrvalý problém, o kterém se ve veřejném prostoru příliš nemluví. Členové poradního orgánu proto na toto téma vedli diskuzi a všichni se shodli, že je potřeba s touto problematikou více seznamovat společnost. *„Problém není v tom, že by většina lidí neměla o přístupnost zájem, ale v tom, že si problém vůbec neuvědomuje. Je tedy na nás více problematiku vysvětlovat a propagovat. Nemyslím si, že by pak společnost s tvořením přístupnějšího prostředí, informací a služeb měla problém,“* řekl během jednání člen Martin Okáč.

Další častá potíž spočívá v tom, že se ani u nově budovaných staveb nedodržují požadavky přístupnosti zakotvené v právních předpisech a technických normách. Po řádné kolaudaci tak budova nevyhovuje lidem s postižením. Ombudsman v nedávné době řešil například kauzu novostavby v Praze, kdy zhotovitel stavby postavil nevhodný nájezd pro kočárky či chybně provedl vyhrazená parkovací místa („dvojitá bariéra“ – schodky, výstupy do zeleně s betonovými prvky).

Ombudsman již v minulosti provedl výzkum přístupnosti veřejných budov a služeb lidem s postižením, na který nyní navázal návrhem doporučení. Na zasedání zástupce ombudsmana obojí představil a diskutoval s členy, kteří uplatnili své připomínky a praktické poznatky. *„Odborníci nerozumí tomu, proč se například v doporučení objevují věci, které nejsou v žádném právním předpisu upravené. Je potřeba jim vysvětlit, že normy a předpisy neobsahují vše potřebné pro přístupné prostředí a že se na přístupnost, ale také doporučení musíme dívat jiným pohledem. A to pohledem článku 9 Úmluvy,“* připomínkovala Doporučení Nicole Fryčová.

V návaznosti na projednáváná témata přijal poradní orgán usnesení. V něm vyzývá ombudsmana k tomu, aby i nadále monitoroval naplňování právních požadavků na přístupnost, pokračoval v podpoře aktivního zapojení odborníků a nadále spolupracoval s lidmi s postižením.

Co je přístupnost? Na webu ochránce můžete najít podrobnější informace a praktické rady, jak zajistit přístupnost v jednotlivých oblastech každodenního života.

Reálné příklady nepřístupnosti a toho, jak je důležitá nejen pro lidi s postižením, ale pro každého z nás.

- Například když chybí lavičky, nemůže si na ně sednout člověk zažívající panický záchvat, ale ani člověk, který si potřebuje odpočinout.
- Když chybí rampy, nevyjede po schodech ani člověk pohybující se na vozíku nebo maminka s kočárkem.

- Když se budou bezbariérová WC používat jako skladiště, nebude je moci využívat člověk s postižením, ale také nikdo jiný. Člověk s postižením pak nebude mít možnost vykonat důstojně základní lidskou potřebu a ostatní budou mít o jednu toaletu méně.
- Klidovou zónu může využít stejně tak člověk na spektru autismu, který je přehlcený všemi vjemy, ale i ostatní lidé, kteří po dlouhém hektickém dni potřebují chvíli klidu.

Poradní orgán pro oblast práv lidí s postižením

- **předkládá** ombudsmanovi **systemová témata** v oblasti ochrany práv lidí s postižením,
- **poskytuje** ombudsmanovi **konzultace** a praktické informace,
- podílí se na **připomínkování právních předpisů** ombudsmanem a zaujímá stanoviska k jeho strategickým dokumentům týkajícím se práv lidí s postižením,
- **získává podněty** od lidí s postižením, organizací hájících jejich práva a od pečujících osob,
- **zajišťuje informovanost** lidí s postižením, organizací hájící jejich práva a široké veřejnosti o činnost ombudsmana v oblasti monitorování podle Úmluvy.

Poradní orgán má svůj Jednací řád a Statut. Výstupy poradního orgánu jsou veřejné.

- Usnesení poradního orgánu k přístupnosti
- Tisková zpráva ze zasedání poradního orgánu v listopadu 2023 (hlavním tématem jednání byla také přístupnost)

https://www.ochrance.cz/aktualne/pristupnost_neni_samozrejmosti_a_problemy_nadale_pretrvavaji_s_hodli_se_clenove_poradního_organu_ombudsmana